

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/224/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914209259
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6914209259.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľa Quantum Credit, a.s., so sídlom Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 47 248 980, právne zastúpeného PERSPECTA Legal, s.r.o., so sídlom Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 36 668 745, proti odporcovi K. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX B. K. XXX, v konaní o zaplatenie sumy 480,20 Eur s prísl., na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 10C/85/2014-33 zo dňa 15. 01. 2015 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým návrh navrhovateľa o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 199,- Eur zamietol (druhý výrok) a v súvisiacom výroku o trovách konania (tretí výrok) p o t v r d z u j e.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „okresný súd“, resp. „prvostupňový súd“) rozsudkom zo dňa 15. 01. 2011 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 61,30 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25% ročne zo sumy 34,37 Eur od 14. 07. 2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,50% ročne zo sumy 7,85 Eur od 14. 08. 2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,50% ročne zo sumy 19,08 Eur od 14. 09. 2011 do zaplatenia, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (prvý výrok). V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietla (druhý výrok). Odporcovi náhradu trov konania nepriznal (tretí výrok).

Okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ sa návrhom na začatie konania domáhal zaplatenia 480,20 Eur s príslušenstvom. Z obsahu spisu mal okresný súd preukázané, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa (Slovak Telekom a.s. - ďalej aj „ST“) a odporcom bola uzavretá Zmluva o poskytovaní komunikačných služieb (ďalej aj „Zmluva“). Zmluva obsahuje dojednanie, podľa ktorého v prípade, ak užívateľ vypovie zmluvu o poskytovaní služby N. počas doby viazanosti, alebo svojím konaním, resp. opomenutím spôsobí dôvod, pre ktorý je ST oprávnený od zmluvy odstúpiť, je ST oprávnený účastníkovi vyúčtovať zmluvnú pokutu za porušenie doby viazanosti na službu N. vo výške 199,00 Eur. Z faktúry s variabilným symbolom XXXXXXXXXXXX zo dňa 03. 07. 2011 okresný súd zistil, že právny predchodca navrhovateľa za poskytnuté telekomunikačné služby vyfakturoval odporcovi sumu 34,37 Eur. Z faktúry s variabilným symbolom XXXXXXXXXXXX zo dňa 03. 08. 2011 vyplýva, že právny predchodca navrhovateľa za poskytnuté telekomunikačné služby vyfakturoval odporcovi sumu 7,85 Eur. Z faktúry s variabilným symbolom XXXXXXXXXXXX zo dňa 03. 09. 2011 okresný súd mal preukázané, že právny predchodca navrhovateľa za poskytnuté telekomunikačné služby vyfakturoval odporcovi sumu 19,08 Eur. Faktúrou s variabilným symbolom XXXXXXXXXXXX zo dňa 30. 10. 2011 bola odporcovi vyúčtovaná N. pokuta vo výške 199,- Eur, pokuta za N. vo výške 150,- Eur, pokuta za diaľkový

ovládač vo výške 20,00 Eur, pokuta za kartu vo výške 19,95 Eur, pokuta za ostatné príslušenstvo vo výške 29,95 Eur.

Ohľadne zmluvy o postúpení pohľadávky okresný súd uviedol, že mu je z rozhodovacej činnosti známe, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s. uzavrela s navrhovateľom zmluvu o postúpení pohľadávky.

Pokiaľ ide o žalobu v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 61,30 Eur za telekomunikačné služby poskytnuté právny predchodcom navrhovateľa odporcovi vrátane úrokov z omeškania v lehote splatnosti, ktoré boli vyúčtované faktúrami, okresný súd návrhu vyhovel, pretože odporca, hoci mu právny predchodca navrhovateľa poskytol elektronické komunikačné služby, ktoré boli odporcovi vyúčtované faktúrami, avšak odporca ich v lehote splatnosti nezaplatil. Ďalej uviedol, že ku dňu 14. 08. 2011 a 14. 09. 2011 bola základná úroková sadzba ECB 1,50 % p.a., a preto úroky z omeškania sú vo výške 9,50 % ročne. Okresný súd návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy 418,90 Eur s príslušenstvom titulom neuhradenej zmluvnej pokuty zamietol. Navrhovateľ podľa názoru okresného súdu nepreukázal oprávnenosť právneho predchodcu navrhovateľa účtovať odporcovi zmluvnú pokutu vo výške 199,- Eur za porušenie 26-mesačnej doby viazanosti užívať službu N., t.j. že Zmluva bola vypovedaná, resp. bolo od nej odstúpené, resp. došlo iným spôsobom ku jej zániku. Ak totiž Zmluva bola uzavretá písomne, mala byť zrušená písomne. Navrhovateľ v konaní nepreukázal ani porušenie časového záväzku odporcu, a to počas 26-mesačnej doby viazanosti užívať službu N., ktorá bola podmienkou na vznik nároku navrhovateľa na zmluvnú pokutu vo výške 199,- Eur. Okresný súd konštatoval, že navrhovateľ si uplatňuje od odporcu sankciu v podobe zmluvnej pokuty vo výške, ktorá je nezmenená bez ohľadu na to, aký čas ostal do konca tvrdenej doby viazanosti. Môže teda nastať situácia, kedy spotrebiteľ zaplatí určitý počet mesačných paušálnych poplatkov, zostane mu iba napr. jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie uplatní navrhovateľ rovnakú zmluvnú pokutu ako v prípade kedy sa dostane do omeškania spotrebiteľ na začiatku existencie zmluvného vzťahu. Z uvedeného dôvodu okresný súd považoval dojednanie o zmluvnej pokute za neprimeranú sankciu prejavujúcu sa osobitne v spojení s časovým aspektom, pretože spotrebiteľ je viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty bez ohľadu na to, či dôjde k porušeniu zmluvnej povinnosti na začiatku alebo na konci doby viazanosti.

Podľa názoru okresného súdu navrhovateľ nepreukázal ani oprávnenosť právneho predchodcu navrhovateľa účtovať zmluvné pokuty vyúčtované vo výške 219,90 Eur (pokuta za N., diaľkový ovládač, kartu a ostatné príslušenstvo). Forma tohto právneho úkonu, teda uzavretia dohody o zmluvnej pokute, musí byť obligatórne písomná. V danom prípade navrhovateľ v konaní nepreukázal platné písomné dojednanie o týchto zmluvných pokutách, ani že by odporca porušil zmluvnú povinnosť zakladajúcu mu povinnosť zaplatiť zmluvné pokuty.

O náhrade trov konania rozhodol okresný súd podľa ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“). Odporcovi, ktorý bol v spore prevažne úspešný náhradu trov konania nepriznal, pretože si ju neuplatnil a zo spisu mu žiadne trovy nevyplývali.

Proti rozsudku okresného súdu navrhovateľ podal v zákonnej lehote odvolanie, konkrétne do výroku, ktorým okresný súd v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 199,- Eur zamietol (druhý výrok) a do súvisiaceho výroku o trovách prvostupňového konania (tretí výrok).

V odvolaní navrhovateľ uviedol, že okresný súd nesprávne ustálil nepreukázanie oprávnenosti právneho predchodcu navrhovateľa účtovať odporcovi zmluvnú pokutu vo výške 199,- Eur za porušenie doby viazanosti. Je síce pravda, že nepreukázal zánik zmluvy o pripojení, avšak pre vznik nároku na zmluvnú pokutu je táto skutočnosť irelevantná. Inštitút zmluvnej pokuty je podľa ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) upravený pre prípad porušenia zmluvnej pokuty a nie pre prípad zániku zmluvy. Zo zmluvy o poskytovaní služby N. vyplýva: „V prípade, že Užívateľ vypovie Zmluvu o poskytovaní služby N. počas doby viazanosti alebo svojim konaním, resp. opomenutím spôsobí dôvod, pre ktorý je ST oprávnený od zmluvy o poskytovaní služby N. odstúpiť, je ST oprávnený vyúčtovať účastníkovi zmluvnú pokutu za porušenie doby viazanosti na službu N., vo výške 199,- Eur.“ K deaktivácii služieb zo strany právneho predchodcu navrhovateľa (Slovak Telekom, a. s.) dôjde vždy až na základe výzvy na plnenie. Od nezaplatenia prvej faktúry odporcom za jún 2011 splatnej dňa 13. 07. 2011 do vyhotovenia faktúry na zmluvnú pokutu mal odporca dva a pol mesačnú lehotu na plnenie, preto právny predchodcovi navrhovateľa vzniklo právo odstúpiť od Zmluvy. Z uvedených dôvodov je možné dospieť k záveru, že nárok na zmluvnú pokutu právny predchodcovi navrhovateľa vznikol. Ohľadne názoru okresného súdu týkajúceho sa určenia, že ustanovenie o zmluvnej pokute je neprijateľnou zmluvnou podmienkou z dôvodu nezohľadnenia okamihu, kedy k prípadnému porušeniu došlo, miery porušenia, uviedol, že zmluvná pokuta predstavuje inštitút zabezpečenia záväzkov, ktorý má donútiť zmluvnú stranu plniť po celú dobu trvania povinnosti nielen v jej časti. Je právne irelevantné, kedy a v akej miere zmluvná strana porušila povinnosť. V právnej praxi sa používa ako fixne určená suma pre prípad nezaplatenia záväzku,

teda takéto jej určenie je všeobecne akceptované spoločnosťou ako správne. Ak považoval okresný súd výšku zmluvnej pokuty za nespravodlivú kvôli neskoršiemu plneniu zo strany spotrebiteľa, mal možnosť využiť svoje moderačné právo.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti výroku ohľadne zmluvnej pokuty vo výške 199,- Eur (druhý výrok) a v súvisiacom výroku o trovách konania (tretí výrok) ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

Prvostupňový súd je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o neodôvodnenosti návrhu ohľadne zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 199,- Eur. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé.

Pretože odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd podľa ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty navrhovateľa v odvolaní.

Občiansky zákonník upravuje spotrebiteľské zmluvy v ustanoveniach § 50 a nasl., ktoré je možné označiť za všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách.

Spotrebiteľské zmluvy sú zmluvy, ktoré z bežných typov zmlúv (a to v závislosti od subjektov, ktoré ich uzatvárajú) im dáva charakter spotrebiteľských zmlúv. Každá zmluva, ktorú uzatvára dodávateľ a spotrebiteľ sa považuje za spotrebiteľskú, pričom nie je rozhodujúce, v akej forme je zmluva uzavretá. Bez ohľadu na prameň práva, každý zmluvný typ, ktorý má charakter spotrebiteľskej zmluvy, patrí k spotrebiteľským zmluvám a podlieha podmienkam určeným právnym poriadkom Slovenskej republiky. Pre spotrebiteľskú zmluvu v zmysle poskytnutia osobitnej ochrany podľa ustanovenia § 53 a nasl. OZ nie je podstatné to, ako je zmluva typologicky nazvaná, alebo aplikáciu akého zákona si zmluvné strany dohodli, resp. akú právnu formu pre daný vzťah určil zákon, alebo si zmluvné strany dohodli, ale iba to, či sú naplnené pojmové znaky ustanovenia § 52 OZ. Za dodávateľa sa považuje osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zo spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. O spotrebiteľský vzťah pôjde iba vtedy, ak samotné plnenie dodávateľa bude dôsledkom uzavretej spotrebiteľskej zmluvy. Nestačí teda, že vo všeobecnosti bude mať dodávateľ charakter osoby, ktorá inak môže byť dodávateľom. Vyžaduje sa, aby sa tento charakter prejavil v konkrétnom posudzovanom vzťahu. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Povinnosť účastníkov tvrdiť potrebné skutočnosti v sporovom konaní sa nazýva povinnosť tvrdenia a vzťahuje sa vždy na konkrétnu skutočnosť uvádzanú účastníkom konania. V prípade, že ju účastník konania splnil, platí, že uniesol bremeno tvrdenia. Existencia tvrdenej skutočnosti však podmieňuje existenciu dôkaznej povinnosti, teda povinnosti účastníka konania označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Nedodržanie povinnosti tvrdenia alebo dôkaznej povinnosti nie je procesne sankcionované, zväčša sa však prejaví v rozhodnutí vo veci, vo forme neúspechu účastníka v spore. Pri hodnotení dôkazov Občiansky súdny poriadok vychádza zo zásady ich voľného hodnotenia, ktorá vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotiacia úvaha súdu musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a musí byť preskúmateľná v inštančnom postupe. V priebehu dokazovania súd po vytriebení nepodstatných a nezákonných dôkazov ďalej hodnotí len dôkazy zostávajúce, teda dôkazy dôležité a právne relevantné, ktoré treba posúdiť z hľadiska ich pravdivosti. Posudzovanie pravdivosti konkrétneho dôkazu predpokladá, že sudca takýto dôkaz posudzuje najskôr izolovane z hľadiska vierohodnosti toho, kto ho podáva, a či získané informácie sú svojim obsahom pravdepodobné alebo nie. Následne súd pristúpi k posudzovaniu jednotlivých dôkazov v ich vzájomných súvislostiach tak, aby informácie vyplývajúce z dôkazov, ktoré považuje za pravdivé, tvorili ucelenú a logicky usporiadanú reťaz.

V zmysle ustanovenia § 544 OZ, účastníci pre prípad nespĺnenia záväzku alebo pre prípad akejkoľvek zmluvnej povinnosti, môžu dohodnúť zmluvnú pokutu, ktorá je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov a má akcesorickú povahu, teda pri svojom vzniku predpokladá existenciu hlavného záväzku, na zabezpečenie ktorého má slúžiť. Jej cieľom je dosiahnutie väčšej istoty, že právo veriteľa bude uspokojené. Dohoda o zmluvnej pokute musí mať obligatórne písomnú formu. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie výšky pokuty alebo určenie spôsobu jej určenia.

V posudzovanej veci odvolací súd zhodne s názorom okresného súdu konštatuje, že navrhovateľ nepreukázal, že mu vzniklo právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 199,- Eur. Samotné vyúčtovanie zmluvnej pokuty právnym predchodcom navrhovateľa, resp. uplatnenie práva navrhovateľa na zaplatenie neuhradených služieb odporcom neznamena automaticky vznik práva navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 199,- Eur.

Zo zmluvného dojednania o zmluvnej pokute totiž vyplýva, že právnenému predchodcovi navrhovateľa vzniklo právo vyúčtovať zmluvnú pokutu za porušenie doby viazanosti na službu N. vo výške 199,- Eur v dôsledku konania, resp. opomenutia odporcu, pre ktorý bol právny predchodca oprávnený od Zmluvy odstúpiť, resp. ak odporca Zmluvu počas doby viazanosti vypovedal Zmluvu.

Navrhovateľ v konaní neuniesol dôkazné bremeno, t. j. že v dôsledku porušenia zmluvných povinností odporcom došlo k odstúpeniu od Zmluvy zo strany právneho nástupcu navrhovateľa, eventuálne zo strany odporcu došlo k vypovedaniu Zmluvy, a preto odporca nevyužíval služby N. počas 26 mesačnej doby viazanosti.

Pretože navrhovateľ nepreukázal, že mu vzniklo právo na zaplatenie zmluvnej pokuty, nebol dôvod ani pre aplikáciu moderačného práva súdu podľa ustanovenia § 545a OZ.

V súvislosti s odvolacími argumentmi navrhovateľa odvolací súd dodáva, že okresný súd svoje rozhodnutie ohľadne zamietnutia nároku navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty neodôvodnil existenciou neprijateľnej podmienky (§ 53 OZ), preto sa odvolací súd týmto odvolacím argumentom nezaoberal.

Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti výroku ohľadne zmluvnej pokuty vo výške 199,- Eur (druhý výrok) ako vecne správny podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. potvrdil. Podľa uvedeného ustanovenia potvrdil rozsudok i vo výroku o trovách prvostupňového konania (tretí výrok), pretože okresný súd správne aplikoval zásadu pomeru úspechu v spore vyplývajúcu z ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p..

Odvolaním nenapadnuté výroky rozsudku okresného súdu zostali nedotknuté (§ 206 ods. 2 O. s. p.).

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. Odporca bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania si však do doby rozhodnutia odvolacieho súdu neuplatnil (§ 151 ods. 1 O. s. p.) a ich vznik nemá odvolací súd preukázaný ani zo spisu, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.